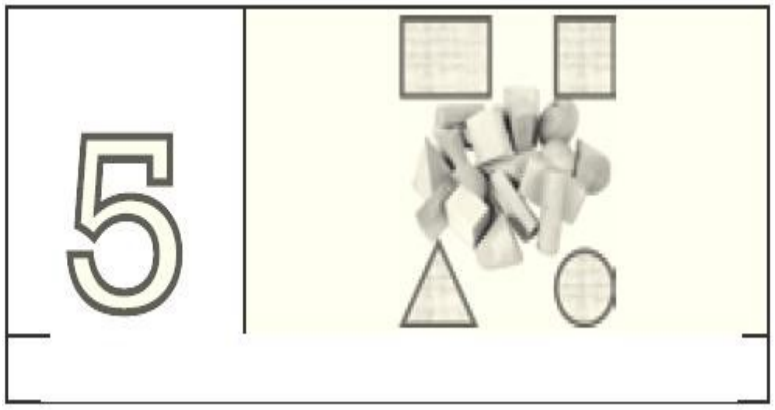

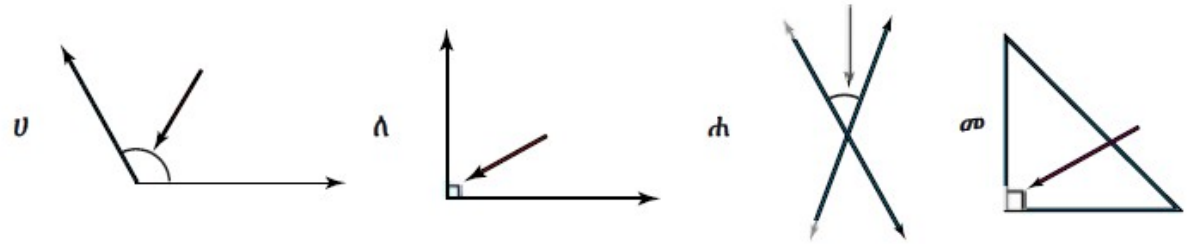

Sumeya primary no 2 school

5

5.1 ማዕዘናዊ አንግል

- አግድም መስመርና ቋሚ መሰመር በሚቆራረጡበት ጊዜ የሚፈጠረው አንግል ማዕዘናዊ አንግል ይባላል።

ምሳሌ

ከሚከተለት ውስጥ ማዕዘናዊ አንግሌ የሆነው የቱ ነው?

ሀ

ለ

ሐ

መ

- ከላይ ከተሰጡት አንግልች ውስጥ ማዕዘናዊ አንግሌ የሆኑት ለ እና መ ብቻ ናቸው።

የሬክታንግል እና የካሬ ስፋት እና ዙሪያ

ሀ
ለ
ሬክታንግል
መ
ሐ

1. **ሬክታንግል**
- 4 ጎኖች አሉት።
- አራቱም አንግልች ማዕዘናዊ አንግልች ናቸው።
- ሀለ = መሐ እና መሀ =ሐለ(ተቃራኒ ጎኖቹ እኩል ናቸው

Prepared By Mr. Kedir Ali

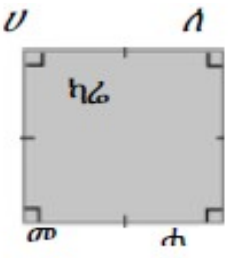

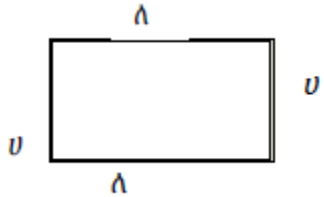

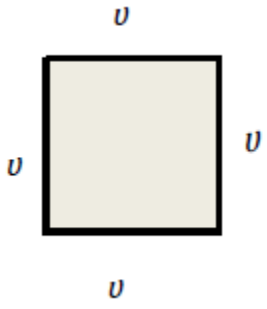

Sumeya primary no 2 school

2. ካሬ

ሀ
ለ
ካሬ
መ
ሐ

ካሬ

- ሬክታንግል ነው።
- አራቱም ጎኖች እኩሌ ናቸው።

አስተውል/ይ፡

1 የሬክታንግል አራቱ ጎኖች ርዝመት ድምር የሬክታንግሉ ዙሪያ ይባላል።

ለ
ሀ
ሀ
ለ

ዙሪያ (ዙ) = U + ʌ + U + ʌ = 2 U + 2 ʌ

□ = 2 (U + ʌ)

2 የካሬ አራቱ ጎኖች ርዝመት ድምር የካሬ ዙሪያ ይባላል።

ሀ
ሀ
ሀ
ሀ

ዙሪያ (ዙ) = U + U + U + U = 4 U

Prepared By Mr. Kedir Ali

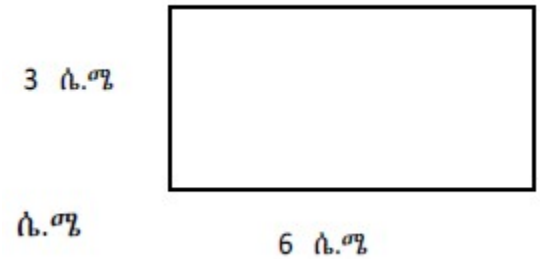

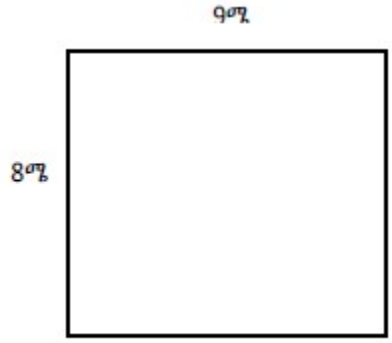

Sumeya primary no 2 school

ምሳሌ

1. የሚከተሆውን ሬክታንግሌ ዙሪያ ፈልግ/ጊ፡፡

3 ሴ.ሜ
ሴ.ሜ
6 ሴ.ሜ

መፈትሔ

ዙ = 3 ሴ.ሜ + 6 ሴ.ሜ + 3 ሴ.ሜ + 6 ሴ.ሜ = 18 ሴ.ሜ

ስለዚህ የዚህ ሬክታንግል ዙሪያ 18 ሴ.ሜ ይሆናል፡፡

2. ወ/ሮ ራህማ ርዝመቱ **9** ሜ እና ወርዱ **8** ሜ በሆነ ሬክታንግል መሬት ላይ ቤት ሰራች፡፡ የወ/ሮ ራህማ ቤት ዙሪያ ስንት ይሆናል**?**

መፍትሔ_

9ሜ
8ሜ

- ➥ ዙ = 8 ሜ + 9 ሜ + 8 ሜ + 9 ሜ
- ➥ ዙ = 34 ሜ 8 ሜ
- ➥ ወይም ዙ = 2 (8 ሜ + 9 ሜ)
- ➥ ዙ = 2 (17 ሜ) = 34 ሜ

3. የአንድ መረብ ኳስ ሜዳ ግማሽ ርዝመቱ 9 ሜ የሆነ ካሬ ቢሆን ዙሪያው ምን ያህል ይሆናል፡፡

መፌትሔ

- ⇨ ዙ = 9 ሜ + 9 ሜ + 9 ሜ + 9 ሜ = 36 ሜ
- ⇨ ወይም ዙ = 4 (9 ሜ) = 36 ሜ
- ⇨ ስለዚህ የመረብ ኳስ ሜዳ ግማሽ ዙሪያው ርዝመት 36 ሜ ይሆናል፡፡

የመረብ ኳስ ሜዳው ሙሉ ዙሪያው ርዝመት ስንት ይሆናል?

Prepared By Mr. Kedir Ali

Sumeya primary no 2 school

5.3.2 የሬክታንግል እና የካሬ ስፋት
1. የአንድ ሬክታንግል ወርድ “ሀ” እና ርዝመቱ “ለ” ከሆነ ስፋቱ ሀ × ለ ይሆናል ፡፡

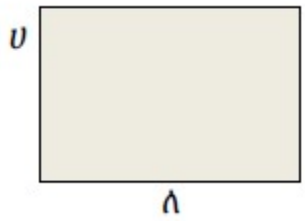

2. የአንድ ካሬ ጏን “ወ” ከሆነ ስፊቱ “ስ” ከሆነ ስ= ወ ×ወ = ወ

2 ይሆናል፡፡

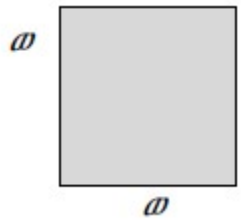

3. የስፋት መለኪያ አሃድ ስኩየር አሃድ ይባላል፡፡
ለምሳሌ
• ስኩየር ሴንት ሜትር (ሴ.ሜ) 2
• ስኩየር ሜትር ሜ

2 እና የመሳሰለት ናቸው፡፡
ምሳሌ
1. ከታች የሚገኘውን ሬክታንግል ስፊት ፈልግ/ጊ፡፡

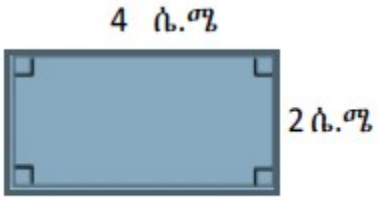

መፍትሔ
ስ = 2 ሴ.ሜ × 4 ሴ.ሜ = 8 ሴ.ሜ

2

Prepared By Mr. Kedir Ali

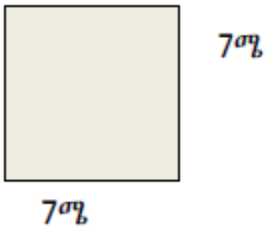

Sumeya primary no 2 school

2. ዛኪር ሬክታንግላዊ የሆነ መሬት ርዝመቱ 120 ሜ እና ወርዱ 100 ሜ ከአባቱ ወሰደ። ዛኪር ከአባቱ የወሰደው መሬት ስፊት ምን ያህል ነው

መፍትሔ

$\text{ስ} = 120\,\text{ሜ} \times 100\,\text{ሜ} = 12000\,\text{ሜ}^2$

ስለዚህ ዛኪር ያገኘው የመሬት ስፊት 12,000 ሜ^2 ይሆናል።

3 ከታች የሚገኘውን ካሬ ስፋት ፈልግ/ጊ።

7ሜ
7ሜ

- $\text{ስ} = 7\,\text{ሜ} \times 7\,\text{ሜ} = 49\,\text{ሜ}^2$

መገምገሚያ ጥያቄዎች

የሚከተለውን ሰንጠረዥ ሙሉ

ርዝመት	ወርድ	ስፋት	ዙሪያ
10 ሴ.ሜ	4		
4 ሜ	4 ሜ		
70 ሜ	3 ሜ		
6 ሜ	5		

5.4 ቀሊል ጠጣሮች

5.4.1 የጠጣር ቅርጾችን መለየት

አስተውል/ዪ፡

- ፕሪዝም ሁለት መሠረት አለው። እነሱም የላይኛው እና የታችኛው መሠረት ይባላሉ።
- ሁለቱም መሠረቶች ተጋጣሚ ናቸው። መሠረቱ ባለ ሶስት፤ ባለ አራት፤ ባለ አምስት እና የትኛውም

ባለ ጎነ-ብዙ ሊሆን ይችላል።

- ሲሊንደር ሁለት መሠረት ያለው ሲሆን ሁለቱም መሠረቶች ክቦች ሆነው ተጋጣሚ ናቸው።
- ሉል እንደ ኳስ የመሰለ አንዱ የጠጣር አካል ነው።
- ኮን አንዴ ክብ መቀመጫ እና አንዴ ነቁጥ የሆነ የጠጣር አካል ነው።

6 የፒራሚድ መቀመጫ ኃነ-ሦስት ወይም ኃነ-አራት ወይንም ማንኛውም ኃነ-ብዙ ሆኖ በአንዴ

ሹሌ ነው። የጎን ገጾች ሁሉም ኃነ ሶስት ናቸው።

Prepared By Mr. Kedir Ali

Sumeya primary no 2 school

ምሳሌ

1. ፕሪዝም
    ⇨ የክብሪት□ሳጥን
    ⇨ ዲይ
    ⇨ የሌብስ□ሳሙና
2. ሲሊንደር
    → የጠላ□ጣሳ
    → ዋሽንት
3. ሉል
    ➥ የእግር□ኳስ
    ➥ ብርቱኳን
    ➥ የመረብ□ኳስ
    ➥ ሉል

መሌመጃ 5.4 ሀ

1 አዛምዶቸው፡፡

ሀ	ሇ
1.ባህሊዊ□ቀፎ	ሀ. ክብ
2. ዋሽንት	ለ. ሲሉንደር
3. ሉል	ሐ. ኮን
4. የዘይት□ማጥለያ	መ.ሉል
5. ዲይ	ሠ. ፕሪዝም
6. የክብሪት□ሳጥን	

Prepared By Mr. Kedir Ali